

**ΠΑΝΟΣ ΖΥΓΟΥΡΗΣ-ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΑΘΗΝΩΝ ΝΟΜΙΚΟΣ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑΣ 9-11 (2^{ος} όροφος) ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ:210-8259140-1-FAX: 210-8259235
ΚΙΝ:6977506705
E-mail: pzygouris@gmail.com**

ΓΝΩΜΟΛΟΓΗΣΗ

*Επί του προς την Ε.Δ.Ε.Υ.Α. με
αριθμ.πρωτ.εισ. 1775/21-12-2011
ερωτήματος*

Ερωτάται από τη Δ.Ε.Υ.Α. σχετικά με τη νομιμότητα του υπ' αριθμ. 69/2011 χρηματικού εντάλματος πληρωμής, ποσού ...ευρώ, το οποίο αφορά καταβολή αμοιβής μηνός Μαρτίου 2011 για παροχή νομικών υπηρεσιών στη δικηγόρο....

Ως προς το ανωτέρω ερώτημα, η γνώμη μας είναι η εξής:

Από τα στοιχεία του φακέλου που υποβλήθηκαν ενώπιόν μου προκύπτει ότι με την υπ' αριθμ. 55/8.12.2011 πράξη της Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στο Νομό .. επιστράφηκε αθεώρητο το υπ' αριθμ. 69 χρηματικό ένταλμα πληρωμής της Δ.Ε.Υ.Α., ποσού ...ευρώ, οικονομικού έτους 2011, το οποίο εκδόθηκε στο όνομα της ... Η εν λόγω δικηγόρος παρείχε νομικές υπηρεσίες στη Δ.Ε.Υ.Α. από 10.12.2011 έως 10.06.2011 βάσει της από 18.10.2010 σύμβασης παροχής ανεξάρτητων νομικών υπηρεσιών.

Η Επίτροπος επέστρεψε αθεώρητο το σχετικό ένταλμα, θεωρώντας μη νόμιμη τη σχετική δαπάνη, με την εξής αιτιολογία: «Στο ΝΠΙΔ σύμφωνα

με την Έγκριση του Νέου Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας της Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης και Αποχέτευσης (ΦΕΚ τ. Β' 2109/2008) στο άρθρο 27 προβλέπεται θέση Νομικού Συμβούλου, η οποία σε περίπτωση αντικειμενικής αδυναμίας κάλυψης από δικηγόρο με έμμισθη εντολή, τότε είναι επιτρεπτή η παροχή εντολής σε δικηγόρο για τη διεκπεραίωση των νομικών υποθέσεων. Στην ανωτέρω νομική Σύμβουλο σύμφωνα με τη σύμβασή της (η οποία είναι μεταγενέστερη της απασχόλησής της) αναφέρεται αμοιβή .. ευρώ το μήνα, χωρίς να κατέχει έμμισθη εντολή».

Το άρθρο 27 του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας της Δ.Ε.Υ.Α., υπό τον τίτλο «Γραφείο Νομικού Συμβούλου» ορίζει: *«Παρέχει υποστήριξη σε νομικά θέματα με ταυτόχρονη δικαστική ή εξώδικο εκπροσώπηση της επιχείρησης σε κάθε νομική της υπόθεση. Στις υποχρεώσεις του Γραφείου είναι: **Ο Νομικός Σύμβουλος της Επιχείρησης, εφόσον δεν καλύπτει οργανική θέση, μπορεί να απασχολείται με Σύμβαση Εντολής (πάγια αντιμισθία) ή με Σύμβαση Συνεργασίας για παροχή Υπηρεσιών με ανάθεση ή αμοιβή κατά περίπτωση [...]. Προκειμένου για δικαστήρια που διεξάγονται σε δικαστήρια εκτός περιφέρειας πρωτοδικείου της Επιχείρησης, μπορούν να διορισθούν δικηγόροι ιδιώτες με απόφαση του Δ.Σ., ύστερα από εισήγηση του Νομικού Συμβούλου. Ο Νομικός Σύμβουλος μπορεί να παρέχει τις όποιες Υπηρεσίες χρειάζεται η Επιχείρηση κάθε φορά έναντι πάγιας αντιμισθίας η οποία αποφασίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο».***

Με την από 18.11.2010 υπογραφείσα σύμβαση παροχής ανεξάρτητων νομικών υπηρεσιών μεταξύ της Δ.Ε.Υ.Α., όπως νομίμως εκπροσωπήθηκε από τον Πρόεδρο αυτής, και της δικηγόρου, η οποία αποφασίστηκε κατόπιν των υπ' αριθμ. 13/2010 και 18/2010 αποφάσεων του Δ.Σ. της

Δ.Ε.Υ.Α., ορίστηκε ότι η παροχή υπηρεσιών «θα εκτελείται τόσο στην έδρα της επιχείρησης όσο και εκτός αυτής, ανάλογα με τις ανάγκες για την σωστή εκτέλεσή του και σε συνεργασία με τη Διοίκηση της επιχείρησης. Η διάρκεια της παρούσας σύμβασης αρχίζει την 1/03/2010 και λήγει την 10/12/2010 χωρίς καμία ειδοποίηση και δίχως αποζημίωση. **Ως αμοιβή της αφετέρου συμβαλλομένης για τα παραπάνω έργα συμφωνείται μηνιαίως το ποσό των .. ευρώ (.. €). Η καταβολή της αμοιβής θα γίνεται σε μηνιαίες δόσεις.** Ρητά συμφωνείται ότι τα έξοδα (παραστάσεις, κοινοποιήσεις κλπ) που αφορούν σε δικαστική ή εξωδικαστική επίλυση των διαφορών ή των υποθέσεων της Δ.Ε.Υ.Α. θα καταβάλλονται ξεχωριστά βάσει αποδείξεων και δεν συνυπολογίζονται στην αμοιβή. **Η είσπραξη των ως άνω αμοιβών από τη συνεργάτη υπόκειται στις κατά Νόμο κρατήσεις και θα γίνεται με βάση δελτίο παροχής υπηρεσιών αυτής, θεωρημένο από την αρμόδια ΔΟΥ.** Συμφωνείται ρητά ότι δεν θα υπάρχει καμία απολύτως υποχρέωση της Δ.Ε.Υ.Α. για ασφάλιση της συνεργάτη σε οποιοδήποτε φορέα κύριας ή επικουρικής ασφάλισης. Συμφωνείται επίσης ρητά ότι οποιαδήποτε καταβολή έναντι της ως άνω αμοιβής θα λαμβάνει χώρα μόνο μετά τη σύνταξη της Βεβαίωσης Καλής Εκτέλεσης του Έργου από τον Γεν. Διευθυντή της Επιχείρησης. **Η Δικηγόρος δεν ενεργεί ως εντολοδόχος της Δ.Ε.Υ.Α. και δεν φέρει καμία ευθύνη όσον αφορά το περιεχόμενο, στα πλαίσια της παρούσας, συμβουλευτικό έργο και τις συνέπειες αυτού. Η παρούσα σύμβαση παροχής ανεξάρτητων (νομικών) υπηρεσιών δεν συνιστά σύμβαση έμμισθης εντολής, ούτε καθιδρύει σχέση πάγιας περιοδικής αμοιβής, κατά την έννοια των άρθρων 92 και 92^Α του Κώδικα περί Δικηγόρων».**

Από τα προαναφερθέντα συνάγεται ότι ο Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας της Δ.Ε.Υ.Α. παρέχει στην τελευταία, ως προς τη νομική της συνδρομή, τη δυνατότητα είτε κάλυψης οργανικής θέσης νομικού

συμβούλου στη Δ.Ε.Υ.Α., είτε πρόσληψη αυτού με σύμβαση εντολής (πάγια αντιμισθία) είτε σύναψη με αυτόν σύμβασης παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών με αμοιβή κατ' αποκοπή, δηλαδή κατά περίπτωση.

Ωστόσο, η συναφθείσα εν προκειμένω σύμβαση, αν και φέρεται ως σύμβαση παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών, αναφέροντας ότι η εν λόγω δικηγόρος δεν ενεργεί ως εντολοδόχος της Δ.Ε.Υ.Α., ότι δεν θα υπάρχει καμία απολύτως υποχρέωση της Δ.Ε.Υ.Α. για ασφάλιση της δικηγόρου σε οποιοδήποτε φορέα κύριας ή επικουρικής ασφάλισης, ότι δεν υφίσταται σύμβαση έμμισθης εντολής και ότι η είσπραξη των αμοιβών θα γίνεται με βάση δελτίο παροχής υπηρεσιών της δικηγόρου, εντούτοις υποκρύπτει σύμβαση έμμισθης εντολής βάσει του άρθρου 93^Α του Κώδικα περί δικηγόρων και την Υ.Α. 2/16091/0022/23.11.2004, καθόσον ορίζεται πάγια αμοιβή η οποία ανέρχεται σε .. ευρώ ανά μήνα.

Σύμφωνα δε με τη νομολογία, η σχέση που συνδέει τους διαδίκους, αφενός του Δήμου και αφετέρου του δικηγόρου, είναι αυτής της εντολής αορίστου χρόνου με πάγια αντιμισθία ανεξάρτητα από το πώς χαρακτηρίζεται στις αποφάσεις προσλήψεως, αφού οι υπηρεσίες που προσέφεραν ήταν καθαρώς νομικές και γι' αυτές λάμβαναν πάγια αντιμισθία περιοδικώς επαναλαμβανόμενη (ΕφΑθ 8155/1992). Έχει ειδικότερα κριθεί ότι κύριο χαρακτηριστικό γνώρισμα της έμμισθης εντολής που συνάπτει ο δικηγόρος με τον πελάτη του είναι η περιοδικότητα της αμοιβής, η συμφωνία δηλαδή ότι η αμοιβή του θα καταβάλλεται παγίως κατά μήνα ή κατ' έτος και θα είναι ανεξάρτητη από τον αριθμό των υποθέσεων που θα του ανατεθούν ή των θεμάτων επί των οποίων οφείλει να παράσχει τις νομικές συμβουλές του,

γραφτές ή προφορικές (ΕφΑθ 7739/92, ΜονΠρΘεσσαλ 20990/2003).
Εξάλλου, για την ύπαρξη σύμβασης εντολής δικηγόρου με πάγια
αντιμισθία **δεν απαιτείται ο δικηγόρος που παρέχει τις υπηρεσίες του
να έχει γραφείο σε κατάστημα και γενικότερα στην επιχείρηση του
εντολέως** (ΑΠ 1508/1987).

Κατά συνέπεια, η κρίση της Επιτροπής περί μη θεώρησης του εν λόγω
χρηματικού εντάλματος είναι νόμιμη.

Αθήνα, 30.12.2011

Ο γνωμοδοτών δικηγόρος,

Π. Ζυγούρης